

DECIZIE

07 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Mariana Pitic și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de avocatul Oleg Grosu în interesele Mariane Lupașco, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Lupașco Mariana împotriva societății cu răspundere limitată „Transprofil” cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale, obligarea întocmirii și transmiterii actului de predare-primire a bunului imobil, încasarea diferenței de preț achitată în plus, dobânzii de întârziere, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, prin care s-a respins cererea de repunere a apelului în termen și s-a restituit apelul declarat de Mariana Lupașco ca fiind tardiv

c o n s t a t ă :

La 21 iulie 2015 Lupașco Mariana a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Transprofil” cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale, obligarea întocmirii și transmiterii actului de predare-primire a bunului imobil, încasarea diferenței de preț achitată în plus, dobânzii de întârziere, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Lupașco Mariana a indicat că la 27 ianuarie 2010 a încheiat cu societatea cu răspundere limitată „Transprofil” contractul nr. 43/2010 privind construcția spațiului locativ, prin care pârâtul s-a obligat să-i transmită în proprietate apartamentul nr. 43 în blocul locativ nr. 1 (A) din str. Iazului, 15, mun. Chișinău, cu 2 odăi, suprafața de 53,8 m.p., iar dânsa s-a obligat să achite prețul de 525 euro pentru 1 metru pătrat.

La 27 ianuarie 2010 a achitat integral prețul pentru apartament în sumă de 28 245 euro.

Contractul conține unele clauze contradictorii, deoarece în punctul 2.3 este stipulat că prețul pentru 1 metru pătrat de suprafață constituie 525 Euro, calculat conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la data achitării, iar în punctul 10.4 este indicat că prețul pentru 1 metru pătrat este 525 Euro calculat conform cursului comercial de vânzare la cursul valutar stabilit de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni.

Urmează a fi aplicate prevederilor pct. 2.3 din contract care sunt mai favorabile consumatorului.

Prețul final al apartamentului urma a fi calculat în dependență de suprafața acestuia și societatea cu răspundere limitată „Transprofil” a solicitat achitarea suplimentar a sumei de 75 130,85 lei, inclusiv 20 022 lei, care a fost achitată la 28 ianuarie 2010; sumei de 51 400 lei ce a fost achitată la 08 iunie 2011; sumei de 3 363,85 lei ce a fost achitată la 15 iulie 2012 și sumei de 345 lei ce a fost achitată la 17 iulie 2012.

La 22 mai 2012 societatea cu răspundere limitată „Tramsprofil” i-a prezentat spre semnare actul de primire-predare a apartamentului pentru executarea lucrărilor

interioare și acordul adițional nr. 42 de modificare a contractului, fiind indicată suprafața apartamentului de 58,2 m.p.

Fără a cunoaște măsurările efectuate de Oficiul Teritorial Cadastral Chișinău, a semnat actele prezentate, fiind încrezută de buna-credință a societății cu răspundere limitată „Transprofil”.

Ulterior i-a fost înmănat planul încăperii izolate a apartamentului nr. 43, executat de societatea cu răspundere limitată „Geotop Grup”, potrivit căruia suprafața apartamentului este de 52,9 m.p.

La 14 iulie 2015 a recepționat planul geometric al apartamentului executat de Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, potrivit căruia suprafața apartamentului este de 52,5 m.p.

Societatea cu răspundere limitată „Transprofil” a încasat neîntemeiat suma de 75 130,85 lei și 682,5 Euro, deoarece suma de 682,5 Euro constituie diferența de suprafață stabilită în contract de 53,8 m.p. și cea constatată în planul geometric de 52,5 m.p., iar suma de 75 130,85 a fost pretinsă în lipsa unui temei.

La 27 martie 2015 a înaintat societății cu răspundere limitată „Transprofil” cerere prealabilă, prin care a solicitat restituirea diferenței de 682,5 Euro și 75 130,85 lei.

Cere Lupașco Mariana declararea nulității clauzelor contractuale stabilite în punctul 2.1., 2.2. și 2.3. din contractul nr. 43/2010 cu număr de înregistrare 1512 privind construcția spațiului locativ din 27 ianuarie 2010 în partea ce ține de „În sensul prezentului contract suprafața apartamentului reprezintă suprafața cumulativă a tuturor încăperilor (locative, auxiliare, logii, balcoane) atribuite la apartamentul dat, ce se achită conform metrajului total de facto și conform coeficientului cadastral” sau „prețul final al apartamentului va fi calculat după transmiterea actului de predare-primire în folosință a apartamentului, în dependență de suprafața de facto a apartamentului construit, conform măsurilor efectuate de Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, care nu include coeficientul cadastral și se achită conform prețului pentru 1 m.p.” ca fiind ilegale; obligarea societății cu răspundere limitată „Transprofil” să întocmească și să transmită actul de predare-primire în proprietate a apartamentului nr. 43 din str. Iazului, 15, mun. Chișinău, număr cadastral 0100404.056.01.043 cu două odăi; încasarea de la societatea cu răspundere limitată „Transprofil” a diferenței de preț achitată în surplus pentru suprafața de 1,3 m.p. a apartamentului ce constituie 682,5 Euro și 75130,85 lei, ce constituie supraplată, dobânzii de întârziere în mărime de 30,55 Euro și 3 363,4 lei pentru perioada de întârziere de la 27 aprilie 2015 până la 20 iulie 2015, prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 2-11).

Prin mandatul din 10 iunie 2015 avocatul Grosu Oleg a fost împuternicit de Lupașco Mariana să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 60).

La 20 noiembrie 2015 avocatul Grosu Oleg a depus în interesele Mariane Lupașco cerere de majorare a cuantumului pretențiilor solicitând declararea nulității clauzelor contractuale stabilite în punctul 2.1., 2.2. și 2.3. din contractul nr. 43/2010 cu număr de înregistrare 1512 privind construcția spațiului locativ din 27 ianuarie 2010 în partea ce ține de „În sensul prezentului contract suprafața apartamentului reprezintă suprafața cumulativă a tuturor încăperilor (locative, auxiliare, logii, balcoane) atribuite la apartamentul dat, ce se achită conform metrajului total de facto și conform coeficientului cadastral” sau „prețul final al apartamentului va fi calculat

după transmiterea actului de predare-primire în folosință a apartamentului, în dependență de suprafața de facto a apartamentului construit, conform măsurilor efectuate de Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, care nu include coeficientul cadastral și se achită conform prețului pentru 1 m.p.” ca fiind ilegale; obligarea societății cu răspundere limitată „Transprofil” să întocmească și să transmită actul de predare-primire în proprietate a apartamentului nr. 43 din str. Iazului, 15, mun. Chișinău, număr cadastral 0100404.056.01.043 cu două odăi; încasarea de la societatea cu răspundere limitată „Transprofil” a diferenței de preț achitată în surplus pentru suprafața de 1,3 m.p. a apartamentului ce constituie 682,5 Euro și 75130,85 lei, ce constituie supraplată, dobânzii de întârziere în mărime de 100,88 Euro și 11 056,58 lei pentru perioada de întârziere de la 27 aprilie 2015 până la 20 noiembrie 2015, prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 67-68).

Avocatul Grosu Oleg a depus în interesele Mariane Lupașco cerere de majorare a pretențiilor solicitând încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada de la 21 iulie 2015 până la 13 mai 2016 în sumă de 184,57 Euro și 20 318,27 lei (f.d. 110).

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 10 iunie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Lupașco Mariana.

S-a declarat nulitatea clauzei contractuale stabilită la pct. 2.3. a contractului nr. 43/2010 din 27 ianuarie 2010 încheiat între Lupașco Mariana și societatea cu răspundere limitată „Transprofil” privind construcția spațiului locativ.

S-a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Transprofil” în beneficiul Mariane Lupașco suma de 682,2 Euro conform cursului oficial la momentul executării hotărârii și suma de 75 130,85 lei cu titlu de supraplată.

S-a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Transprofil” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 814,78 lei de la care a fost scutită reclamanta la depunerea acțiunii.

În rest pretențiile cu privire la obligarea transmiterii actului de predare-primire în proprietate, încasarea dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică s-au respins ca fiind neîntemeiate (f.d. 133, 137-142).

La 24 iunie 2016 prin intermediul oficiului poștal societatea cu răspundere limitată „Transprofil” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 10 iunie 2016 (f.d. 143).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 decembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de societatea cu răspundere limitată „Transprofil”, s-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 2 110,5 lei până la 15 februarie 2017, fiind explicat că în caz contrar cererea de apel va fi restituită (f.d. 150-156).

La 16 ianuarie 2017 Lupașco Mariana a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 10 iunie 2016, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii în partea respingerii pretențiilor și emiterea în partea dată a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d. 161-170).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017 s-a respins cererea Mariane Lupașco cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și s-a restituit apelul ca fiind tardiv (f.d. 174-181).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 15 februarie 2017 a restituit apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Transprofil” (f.d. 182-189).

La 06 martie 2017 prin intermediul oficiului poștal avocatul Grosu Oleg a declarat în interesele Mariane Lupașco recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, solicitând repunerea recursului în termen, casarea încheierii prin care a fost restituit apelul recurente și trimiterea pricinii la judecare.

În motivarea cererii de recurs avocatul Grosu Oleg a indicat că instanța de apel neîntemeiat a constatat că a fost prezent la pronunțarea dispozitivului, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată.

Dacă ar fi fost prezent la pronunțarea dispozitivului, prima instanță i-ar fi înmănat copia dispozitivului.

Instanța de apel a constatat că la 29 iunie 2016 s-a expedit Mariane Lupașco copia hotărârii, însă la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea acesteia.

Dispozitivul hotărârii nu a fost expedit nici în adresa sa, nici în adresa Mariane Lupașco.

Nu a fost citat pentru ședința de judecată din 15 februarie 2017 și consideră recursul depus în termen, iar în cazul în care instanța de recurs consideră că termenul de declarare a recursului începe a curge de la pronunțarea dispozitivului solicită repunerea recursului în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, în vigoare la pronunțarea încheierii, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

La 27 decembrie 2016 Curtea de Apel Chișinău a expedit Mariane Lupașco citație pentru ședința de judecată din 15 februarie 2017, însă la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea acesteia (f.d. 157).

La 11 ianuarie 2017 avocatul Grosu Oleg a confirmat contra semnătură că a făcut cunoștință cu materialele pricinii (f.d. 159).

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea de respingere a cererii de repunere a apelului în termen și de restituire a apelului la 15 februarie 2017.

În ședința de judecată din 15 februarie 2017 Lupașco Mariana și reprezentantul acesteia nu s-au prezentat (f.d. 173).

Curtea de Apel Chișinău la 17 februarie 2017 a expedit în adresa părților copia încheierilor din 15 februarie 2017 (f.d. 190).

Din copia plicului anexat la cererea de recurs se confirmă că scrisoarea de expediere a încheierilor din 15 februarie 2017 a fost înregistrată la oficiul poștal la 22 februarie 2017 (f.d. 197).

Prin urmare, recursul declarat de avocatul Grosu Oleg în interesele Mariane Lupașco la 06 martie 2017 se consideră depus în termen și nu este necesară repunerea acestuia în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat și interpretat corect normele de drept procedural.

Din materialele pricinii rezultă că prin mandatul din 10 iunie 2015 avocatul Grosu Oleg a fost împuternicit de Lupașco Mariana să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 60).

În ședința de judecată din 31 mai 2016 avocatul Grosu Oleg care reprezenta interesele Mariane Lupașco a fost prezent (f.d. 130, verso).

Ședința de judecată din 31 mai 2016 s-a amânat pentru 10 iunie 2016 pentru deliberare și pronunțarea dispozitivului (f.d. 131, verso).

Avocatul Grosu Oleg a confirmat contra semnătură că este înștiințat despre examinarea pricinii la 10 iunie 2016 (f.d. 129).

În ședința de judecată din 10 iunie 2016 s-a pronunțat dispozitivul hotărârii primei instanțe.

În procesul-verbal al ședinței de judecată din 10 iunie 2016 este indicat că avocatul Grosu Oleg a fost prezent (f.d. 131, verso).

Nu poate fi reținut argumentul avocatului Grosu Oleg că nu a fost prezent în ședința de judecată din 10 iunie 2016.

Or, avocatul Grosu Oleg nu a prezentat obiecții la procesul-verbal al ședinței de judecată din 10 iunie 2016 în ordinea stabilită de art. 275 alin. (6) Codul de procedură civilă și temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea acestuia nu sunt.

Așadar, avocatul Grosu Oleg a cunoscut despre pronunțarea dispozitivului la 10 iunie 2016.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (2) și (3) Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Contrar prevederilor art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, Mariana Lupașco a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe la 16 ianuarie 2017 după expirarea termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii din 10 iunie 2016.

Argumentele invocate de avocatul Grosu Oleg în cererea de recurs nu au suport legal și nu constituie temei de casare a încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care

nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Avocatul Grosu Oleg a invocat temei de repunere în termen nerecepționarea dispozitivului hotărârii.

Nu poate fi reținut argumentul că a aflat despre pronunțarea dispozitivului la 19 decembrie 2016.

Or, ședința de judecată din 31 mai 2016 la care s-a prezentat avocatul Grosu Oleg s-a amânat pentru 10 iunie 2016 pentru deliberare și pronunțarea dispozitivului, iar în ședința de judecată din 10 iunie 2016 acesta a fost prezent.

Așadar, avocatul Grosu Oleg a cunoscut despre pronunțarea dispozitivului hotărârii la 10 iunie 2016 și nu poate invoca temei de repunere în termen a apelului neexpedierea copieii dispozitivului.

În conformitate cu art. 75 alin. (4) Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Așadar, lipsa diligenței avocatului Grosu Oleg de a declara apel în interiorul termenului echivalează culpei Marianeii Lupașco, care i-a încredințat reprezentarea intereselor sale în instanțele de judecată.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Lupașco Mariana și avocatul Grosu Oleg nu au depus diligența necesară pentru a exercita calea apelului în conformitate cu prevederile legale și instanța de apel corect a respins cererea de repunere a apelului în termen restituind cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău corect a respins demersul de repunere a apelului în termen ca fiind neîntemeiat și a restituit cererea de apel declarată ca fiind depusă tardiv.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei

căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017 este legală, iar argumentele invocate în cererea de recurs poartă caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită să fie respins cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocatul Oleg Grosu în interesele Mariane Lupașco.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Lupașco Mariana împotriva societății cu răspundere limitată „Transprofil” cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale, obligarea întocmirii și transmiterii actului de primire predare-primire a bunului imobil, încasarea diferenței de preț achitată în plus, dobânzii de întârziere, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii

Președinte ședinței,

Judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan